

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบกลวิธีการสื่อสารในทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุทุมพร อำเภอยุทธ จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Analysis Research) มีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุทุมพร อำเภอยุทธ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังศึกษารายวิชา ๐0111 ภาษาอังกฤษหลัก อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 286 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุทุมพร อำเภอยุทธ จังหวัดสุพรรณบุรี ที่กำลังศึกษารายวิชา ๐0111 ภาษาอังกฤษหลัก อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนกลุ่มประชากร จำนวน 286 คน มาเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 30 คน คือ นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง จำนวน 10 คน นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลาง จำนวน 10 คน และนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ จำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากคะแนนสอบ National Test (NT) วิชาภาษาอังกฤษของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเกณฑ์การจัดกลุ่มตามระดับความสามารถตามที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ ดังนี้ นักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป จัดอยู่ใน

กลุ่มความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง นักเรียนที่ได้คะแนนร้อยละ 28-69 จัดอยู่ใน

กลุ่มความสามารถทางภาษาอังกฤษปานกลาง และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 28 จัดอยู่ใน

กลุ่มความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบฝึกหัดฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แบบฝึกหัดฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบฝึกหัดเพื่อวัดการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียน ประกอบด้วยกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมการให้คำสั่ง (Giving Instructions) กิจกรรมการซื้อขายสินค้า (Shopping Products) กิจกรรมการบอกทิศทาง (Giving Directions) และกิจกรรมการอธิบายคุณลักษณะของงานอาชีพ (Describing Job Characters) แบบฝึกหัดฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยอาศัยกรอบหน้าที่ของภาษาจากหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ รายวิชา ภาษาอังกฤษหลัก (อ 0111) SPEED UP TO THE WORLD OUTSIDE ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งในภาคเรียนที่ 2/ 2547 เพื่อให้สอดคล้องกับบทเรียนที่นักเรียนได้เรียน และเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามหลักการจัดการเรียนการสอนภาษา 5 ประการของจอห์นสัน (Johnson, 1982) ซึ่งเน้นกิจกรรมระหว่างผู้พูด 2 คน โดยให้ผู้พูดแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ผู้พูดคนหนึ่งจะมีข้อมูลเพียงด้านเดียว และให้ผู้พูดอีกคนหนึ่งถามข้อมูลด้านที่เหลือ เพื่อให้นักเรียนเกิดการใช้กลวิธีการสื่อสารได้อย่างเต็มที่ (ดูภาคผนวก ข)

2. แบบบันทึกความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสาร

สำหรับแบบบันทึกความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารนั้นใช้เพื่อบันทึกความถี่การใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียนแต่ละคนจากการสังเกตทางตรงขณะทำกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และจากวิดีโอ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะต้องบันทึกความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสาร 1 ครั้ง ต่อสัญลักษณ์ 1 ชีต ถ้า 5 ครั้ง ก็ 5 ชีต ลงในช่องกลวิธีดังกล่าว แบบบันทึกความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารประกอบด้วยหัวข้อเรื่อง ชื่อกิจกรรมที่ปฏิบัติ ชื่อนักเรียน ระดับชั้น ชื่อกลุ่มตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษคือ กลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ประเภทของกลวิธีการสื่อสารต่าง ๆ ของบันทึกความถี่ผลรวมความถี่ และชื่อผู้สังเกต โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเภทกลวิธีการสื่อสารโดยมีขอบข่ายตามการแบ่งกลวิธีการสื่อสารของ ลี-ชิง (Si-Qing, 1990, pp. 162-166) และ ปารีบาห์ (Paribakht,

1985, pp. 132-146) รวมทั้งกลวิธีการปรับเปลี่ยนภาษาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งของ ดอร์นไเย (Dornyei, 1995, pp. 57-58) (ดูภาคผนวก ข)

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสาร

ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียนที่ละคู่จาก วิดีทัศน์ แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียน แต่ละคน ซึ่งแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารประกอบไปด้วย ชื่อนักเรียน ระดับชั้น ชื่อกิจกรรมที่ปฏิบัติ ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ชื่อผู้บันทึกการสังเกต พฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารขณะทำกิจกรรมที่กำหนดให้ แบ่งเป็น พฤติกรรมที่ใช้คำพูดโดย ผู้วิจัยบันทึกคำพูดของนักเรียนที่ใช้ในการสื่อสาร และพฤติกรรมที่ใช้ท่าทาง กิริยา อาการต่าง ๆ โดยผู้วิจัยบันทึกกิริยา อาการของนักเรียนในขณะที่ทำกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งประเภทกลวิธีการสื่อสาร เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียน แต่ละคน (ดูภาคผนวก ข)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ชนิด คือ แบบฝึกหัดฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบบบันทึกความถี่ของกลวิธีการสื่อสาร และ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้ กลวิธีการสื่อสาร ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาอังกฤษ และผู้มีความรู้ตามสาขา จำนวน 5 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และได้ปรับปรุงเครื่องมือทั้ง 3 ชนิดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อเตรียมพร้อมในการวิจัย ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 ท่านจึงทำการฝึก การบันทึกการสังเกตให้เกิดความชำนาญ และทดสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารที่ผ่านการปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนปิยชาติพัฒนา จังหวัดนครนายก จำนวน 10 คน เพื่อสำรวจดูว่านักเรียนเข้าใจในเนื้อหา สาระของกิจกรรมที่กำหนดได้ตรงกัน ทั้งนี้เพื่อเลียนแบบการพูดในชีวิตจริง และเพื่อให้สามารถวัด กลวิธีการสื่อสารที่นักเรียนใช้ได้ การทำกิจกรรมครั้งนี้มีการบันทึกวิดีโอไว้

2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนจำนวน 10 คน ออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ได้ 5 กลุ่ม โดย นักเรียนแต่ละกลุ่มต้องทำกิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารให้ครบทั้ง 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมการให้ คำสั่ง (Giving Instructions) กิจกรรมการซื้อขายสินค้า (Shopping Products) กิจกรรมการบอก

ทิศทาง (Giving Directions) และกิจกรรมการอธิบายคุณลักษณะของงานอาชีพ (Describing Job Characters)

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ละกลุ่ม และอธิบายวิธีการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างละเอียด เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามความหมายของคำศัพท์ที่มีอยู่ในใบกิจกรรมได้ พร้อมบอกนักเรียนว่ามีการบันทึกวิธีทัศน์ระหว่างการทำกิจกรรมต่าง ๆ จนครบทุกกิจกรรม

4. ทดลองใช้แบบบันทึกความถี่ของกลวิธีการสื่อสารที่สร้างขึ้น โดยทดลองใช้กับกิจกรรมของนักเรียนในข้อ 1 พร้อมทั้งบันทึกวิธีทัศน์ไว้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียนแต่ละคนพร้อมบันทึกลงในแบบบันทึกความถี่ของกลวิธีการสื่อสาร

5. ตรวจสอบการสังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตการณ์ทำกิจกรรมของนักเรียนแต่ละคนจากวิธีทัศน์ และฝึกบันทึกความถี่ของกลวิธีการสื่อสารจากการสังเกตหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความชำนาญ

6. นำผลรวมความถี่ของการใช้กลวิธีการสื่อสารจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ทั้ง 2 ชุดมาคำนวณหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้วิเคราะห์ (Inter-Rater Reliability) โดยใช้สูตรของสก็อต (The Scott Formular) ($r = .913381108$)

7. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกวิเคราะห์การใช้กลวิธีการสื่อสารจากทั้งจากการสังเกตจากวิธีทัศน์แล้วบันทึกพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียนแต่ละคนลงในแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการใช้กลวิธีการสื่อสารเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเตรียมกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทั้งหมด 4 กิจกรรม ซึ่งจัดให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมทีละคู่ในวันและเวลาหลังจากที่มีการเรียนการสอนตามบทเรียนที่มีกรอบหน้าที่ทางภาษาตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบไปด้วย กิจกรรมการให้คำสั่ง (Giving Instructions) กิจกรรมการซื้อขายสินค้า (Shopping Products) กิจกรรมการบอกทิศทาง (Giving Directions) และกิจกรรมการอธิบายคุณลักษณะของงานอาชีพ (Describing Job Characters) และก่อนดำเนินการบันทึกวิธีทัศน์ผู้วิจัยอธิบายวิธีการทำกิจกรรมอีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองต้องทำอย่างชัดเจน นักเรียนสามารถซักถามความหมายของคำศัพท์ที่มีอยู่ในใบกิจกรรมได้ เนื่องจากนักเรียนมีความสามารถที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้องอธิบายอย่างละเอียด ก่อนเก็บข้อมูล และได้ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจาก

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย รวมทั้งผู้วิจัยได้ชี้แจงอย่างชัดเจนให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบว่ามีการบันทึกวีดิทัศน์ไว้ด้วย

กิจกรรมเพื่อการสื่อสารทั้ง 4 กิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1.1 แบ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มความสามารถทางภาษาอังกฤษคือ ระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คู่ โดยให้นักเรียนมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ละคู่

1.2 มอบหมายให้นักเรียนคนหนึ่งเป็น Student A และ นักเรียนอีกคนหนึ่งเป็น Student B

1.3 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการทำกิจกรรมที่กำหนดให้อย่างละเอียดจนนักเรียนเข้าใจการทำกิจกรรม

1.4 แจกใบกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้นักเรียนที่เป็น Student A และ Student B และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามความหมายของคำศัพท์ในใบกิจกรรมได้

1.5 ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ละคู่ โดยนักเรียนที่เป็น Student A และ Student B ผลัดกันทำกิจกรรมตามใบกิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยนักเรียนทำกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 กิจกรรม เป็นระยะเวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์ต่อเนื่องกัน

2. นักเรียนทำกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่กำหนดให้ที่ละคู่ พร้อมกับบันทึกวีดิทัศน์

3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกการทำกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระหว่างการทำกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การวิเคราะห์กลวิธีสื่อสาร (ดูภาคผนวก ก)

2. ตรวจสอบพฤติกรรมการณ์การสังเกตจากวีดิทัศน์ และวิเคราะห์การใช้กลวิธีสื่อสารตามช่วงการพูด (Utterance) ของผู้พูด (Si-Qing, 1990, p. 160) จำนวนความถี่ของกลวิธีสื่อสารนั้นไม่เท่ากับช่วงการพูด (Utterance) และการพูดช่วงหนึ่ง ๆ สามารถประกอบไปด้วยหลายกลวิธี เช่น การพูดว่า a kind of bird which has feathers, very beautiful feathers ประกอบด้วยกลวิธีสื่อสาร 2 กลวิธี คือ การใช้คำบอกหมวดหมู่ กับ การใช้ภาษาที่ได้จากกระบวนการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบของภาษา และในทางตรงกันข้าม ช่วงการพูดหลาย ๆ ช่วงก็

อาจจะประกอบเป็นกลวิธีเดียวเท่านั้นก็ได้ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยแยกกันวิเคราะห์ข้อมูล และหาค่าความเที่ยงระหว่างผู้วิเคราะห์ (Inter-Rater Reliability) โดยใช้สูตรคำนวณของสก็อต (The Scott Formular)

3. ศึกษาเปรียบเทียบความถี่กลวิธีการสื่อสารโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ
4. เปรียบเทียบความแตกต่างการใช้กลวิธีการสื่อสารของนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi-Square Test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ค่าความเที่ยงระหว่างผู้วิเคราะห์ (Inter-Rater Reliability) โดยใช้สูตรของสก็อต (The Scott Formular) ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 134)

$$r = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

เมื่อ r หมายถึง ความเที่ยงของการวิเคราะห์

P_o หมายถึง อัตราส่วนของความน่าจะเป็นของการวิเคราะห์ได้ตรงกันของผู้วิเคราะห์ 2 คน ซึ่งหาได้จากผลต่างระหว่าง 1.00 กับค่าผลรวมของผลต่างระหว่างร้อยละของความถี่จากการวิเคราะห์ของผู้วิเคราะห์ 2 คน

P_e หมายถึง อัตราส่วนความน่าจะเป็นของการวิเคราะห์ได้ตรงกันของผู้วิเคราะห์ 2 คน ซึ่งหาได้จากสัดส่วนของค่าร้อยละสูงสุดและรองลงมา โดยเลือกจากผู้วิเคราะห์ คนใดคนหนึ่งก็ได้ นำค่ามายกกำลังสองแล้วนำมารวมกัน

2. ค่าร้อยละ ใช้สูตรดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2525, หน้า 73)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ที่ได้}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

3. การเปรียบเทียบใช้ สถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) มีสูตรดังนี้

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}} \sim \chi^2_{(r-1)(c-1)} \quad (1-\alpha)$$

- เมื่อ χ^2 หมายถึง สถิติไคสแควร์ (ค่าเปรียบเทียบความแตกต่าง)
- O_{ij} หมายถึง ความถี่ที่รวบรวมได้จริง (Observed Frequency)
- E_{ij} หมายถึง ความถี่ที่คาดหวัง (Expected Frequency) ซึ่งมีค่าเท่ากับ ผลรวมแนวตั้งคูณผลรวมแนวนอนหารด้วยผลรวมทั้งหมด
- r คือ จำนวนแนวนอน (Row)
- c คือ จำนวนแนวตั้ง (Column)